

ПРАВО НА РЕАБІЛІТАЦІЮ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ЛИПЕНЬ 2021, № 7 (21)

У ЛЬВОВІ ПРОЙШОВ СЕМІНАР ДЛЯ ФАХІВЦІВ, ЯКІ ЛІКУЮТЬ ПАЦІЄНТІВ З ТРАВМАМИ СПИННОГО МОЗКУ

В ЦЬОМУ ВИПУСКУ

МІНСОЦПОЛІТИКИ запроваджує комплексну реабілітацію дітей з інвалідністю на базі існуючих центрів для дорослих	2
НАТО посилять підтримку України з питань фізичної реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій	4
Фізична терапія при порушеннях ходи	5 - 7

Семінар відбувся на базі Військово-медичного клінічного центру Західного регіону і організований медичною службою НАТО у Східній Європі. Мав на меті покращити практичні навички й теоретичні знання фахівців, які займаються цією вузькою проблематикою.

Як розповів начальник клініки відновлювального лікування та реабілітації ВМКЦ Західного регіону, працівник ЗСУ Ростислав Данилков, такі семінари проводились і в минулому, загалом відбулося не менше ніж 10 зустрічей, тренінгів наших спеціалістів з американськими колегами.

Але в період активного поширення коронавірусної інфекції мали вимушену паузу. І це перший семінар, який пройшов у постковідний період. Він відбувся сумісно з Ірпінським центром реабілітації. У ньому брали участь близько 30 фізичних та ерготерапевтів, лікарів фізичної і реабілітаційної медицини з багатьох військово-медичних клінічних центрів, Ірпінського шпиталю, а також наші колеги з Національної гвардії України.

Американську делегацію очолював лікар фізичної і реабілітаційної медицини доктор Джордж Смоленський, який власне відповідає за проведення тренінгів в Ук-

раїні. До його команди увійшли ще ерготерапевт і фізичний терапевт. Усі вони проходять службу на базі НАТО в Ландштулі, що у ФРН, їх вважають одними з найкращих спеціалістів у своїх галузях.

Як розповів начальник відділення клініки відновлювального лікування та реабілітації ВМКЦ Західного регіону підполковник медичної служби Роман Скоропад, семінар побудований так, що до обіду тут проводять лекції: учасники слухають доповіді, діляться знаннями і досвідом. А після обіду організовано практичні заняття.

— Приємно, що колеги із США дуже здивовані нашими вміннями й навичками і рівнем надання реабілітаційної допомоги спінальним пацієнтам, або особам з травмою спинного мозку, яких лікують у нашому Центрі! До речі, за період українсько-російської війни через відділення пройшло понад 300 пацієнтів з травмами спинного мозку. Безумовно, це великий досвід роботи для нашого медперсоналу, — зазначив підполковник медичної служби Роман Скоропад.

Як зауважує начальник клініки відновлювального лікування та реабілітації ВМКЦ Західного регіону працівник ЗСУ Ростислав Данилков, наразі в Україні знайти професійний центр реабілітації травм

спинного мозку дуже важко.

— Я говорю про професійний як не такий, що займається недоказовими методами лікування, а власне доказовими — ті, які показали реальний результат. Ми взяли за стандарт американську школу реабілітаційної медицини — фактично світову, яка показує ефективність. Тож учасникам семінару справді буде цікаво й корисно провести час у колі професіоналів, — поділився значущістю заходу лікар Ростислав Данилков.

Надалі американські колеги хочуть привозити своїх фахівців не на п'ять днів, а на місяць.

АрміяInform

МІНСОЦПОЛІТИКИ ЗАПРОВАДЖУЄ КОМПЛЕКСНУ РЕАБІЛІТАЦІЮ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ НА БАЗІ ІСНУЮЧИХ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ

Поширеність і неухильне зростання дитячої інвалідності протягом багатьох років є приводом до її детального вивчення та пошуку шляхів її зниження.

За останні десятиліття в світі відзначається збільшення народжуваності з вродженими фізичними аномаліями, дефектами інтелекту і хронічними інвалідіруючими захворюваннями, які становлять 6-8% від загального числа новонароджених. Хронічні захворювання діагностуються у 40-45% школярів, а серед здорових близько 75% складають діти з різними морфофункційними порушеннями. Результатом вищевказаних тенденцій є збільшення загального числа дітей з інвалідністю.

Одним із важливих і самостійних етапів вирішення питань впливу на динаміку інвалідності у осіб до 18 років є підвищення якості реабілітаційної допомоги дітям і збільшення кількості установ, які можуть надавати такі послуги.

За рішенням Мінсоцполітики, було запроваджено ініціативу створення на базі існуючих центрів для дорослого населення більш потужних спеціальних центрів комплексної реабілітації дітей з інвалідністю з відповідним фаховим складом спеціалістів, які здатні створити умови для відновлення або компенсації життєво важливих функцій та поширити їх досвід по всій території України. Одним із яскравих прикладів такого центру є Державна

реабілітаційна установа "Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю "Донбас".

Так, вже з листопада 2020 року в реабілітаційній установі впроваджено реабілітацію дітей з інвалідністю. Вже майже рік центр «Донбас» приймає дітей на комплексну реабілітацію і має, хоча ще і невеликі, проте якісні результати. Пропускна спроможність установи для одночасного перебування – 160 місць, у т.ч. для одночасного проживання – 75 місць. Строк комплексної реабілітації не перевищує 30 календарних днів на рік.

Центр володіє потужною матеріально-технічною базою, медичним та спортивним обладнанням, яке необхідне для забезпечення комплексу реабілітаційних послуг медичного призначення при патологічних змінах, поліпшення трофічних процесів, відновлювальної терапії, досягнення найкращого ефекту в лікуванні будь-якого захворювання при найменшому навантаженні на організм пацієнта.

Довідково

З метою розширення переліку реабілітаційних заходів та відкриття дитячого відділення, Мінсоцполітики наразі дуже активно займається питаннями оптимізації та переоснащення Державної реабілітаційної установи "Всеукраїнський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю" Мінсоцполітики, який розташований в селі Лютиж Київської області.

УРЯД СХВАЛИВ ПЛАН ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦСТРАТЕГІЇ ЗІ СТВОРЕННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ

Кабінет Міністрів схвалив масштабний план заходів на 2021-2022 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко взяв участь у засіданні Ради безбар'єрності за участю першої леді Олени Зеленської та прем'єр-міністра Дениса Шмигала було погоджено масштабний План заходів на 2021-2022 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні.

”Люди з інвалідністю, і дорослі, і діти, мають бути впевнені що держава забезпечує їм не лише соціальну підтримку, а дійсно дбає про їхнє благополуччя. Усі громадяни України важливі, та є рівноправними у нашій спільноті» - зазначив міністр охорони здоров'я, Віктор Ляшко, під час виступу на засіданні.

До Плану заходів включено понад 250 ініціатив, які буде втілено в життя протягом найближчих двох років.

У ході засідання Ради безбар'єрності міністри представили 7 ключових проєктів цього Плану, які відповідають за найбільші виклики, пов'язані з суспільними бар'єрами.

Вже затверджена «Дорожня карта» із визначеними завданнями для кожного міністерства.

Зараз розпочинаємо навчальні програми із застосування МКФ, яку пройдуть понад 14 тисяч сімейних лікарів та 1,5 тисячі лікарів медико-соціальної експертизи. Це перший етап такого навчання, але пацієнти вже матимуть фахових медичних працівників.

При цьому зміниться і маршрут пацієнта - близько 140 тисяч людей з інвалідністю отримають спрощену та зручну послідовність взаємодії з державою.

Використання МКФ суттєво покращить якість надання

послуг. Іншими словами - такі послуги будуть зручними та виходити із реальних потреб пацієнта. Сама розробка та впровадження нових підходів до визначення статусу «особа з інвалідністю» чи «дитина з інвалідністю» на підставі реабілітаційного обстеження автоматизується. Це зробить медико-соціальну експертизу об'єктивною, прозорою та зрозумілою для суспільства.

”Від себе додам, що реабілітаційна допомога, незалежно від наявності або відсутності статусу «особа з інвалідністю», нарешті буде ефективною та якісною для кожного пацієнта, чого взагалі ніколи не було в державі. Здорова Україна - це Україна де кожен громадянин важливий та має необхідну підтримку від держави», - підсумував міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко.

За матеріалами МОЗ

НАТО ПОСИЛИТЬ ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

22 липня 2021 року під головуванням заступника Міністра соціальної політики Віталія Музиченка відбулося чергове засідання Координаційної ради Трестового Фонду НАТО з фізичної реабілітації (протезування) військовослужбовців, поранених в антитерористичній операції (далі ТФ НАТО) у форматі відеоконференції.

У засіданні взяли участь Керівник Офісу Трестових фондів НАТО Агенції НАТО з підтримки та постачання Мерай Оздемір, Керівник Проекту ТФ НАТО з Медичної реабілітації Йоніда Пепа, Уповноважений Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій Офісу Президента України, представники Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції, Мінсоцполітики, Мінветеранів, Міноборони, МВС, Нацгвардії, МОЗ та МОН.

Мерай Оздемір та Йоніда Пепа поінформували про результати зустрічі за участю представників Місії України при НАТО з провідною країною (Республіка Болгарія), яка відбулася напередодні у місті Брюссель, щодо перспектив продовження реалізації проекту ТФ НАТО. Зокрема було повідомлено, що тривають переговори щодо підписання Додаткової угоди 5 між Республікою Болгарія та Агенцією НАТО з підтримки та постачання для проекту Трестового Фонду НАТО в Україні в галузі медичної реабілітації.

На засіданні відбулось обговорення проектних пропозицій від Мінсоцполітики, Мінветеранів, Міноборони, МВС, Нацгвардії, МОЗ, МОН та Уповноваженого Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій щодо:

⇒ подовження терміну реалізації проекту „Професійна підготовка і навчання фахівців з протезування / ортезування в Україні”, в результаті якої буде підготовлено фахівців відповідно до міжнародно-визнаних

стандартів ISPO Категорії II, які зможуть виготовляти протезні вироби за новітніми технологіями;

⇒ закупівлі медичного обладнання для закладів з лікування (реабілітації) ветеранів, підвідомчих Міноборони, МВС, Мінветеранів, МОЗ;

⇒ професійної підготовки (підвищення кваліфікації) та обміну досвідом медичного персоналу.

Також було розглянуто дві нові ініціативи щодо надання допомоги у придбанні реабілітаційного обладнання для медичної, фізичної та психологічної реабілітації в державні реабілітаційні установи „Центр комплексної реабілітації для людей з інвалідністю „Донбас” та „Центр комплексної реабілітації для людей з інвалідністю „Галичина”.

Усі ці зусилля спрямовані на сприяння розбудові в Україні сфери медичної реабілітації, зокрема забезпечення місцевих медичних центрів засобами надання реабілітаційних послуг, розвиток системи реабілітації, протезування за новітніми технологіями для людей з фізичними вадами, постраждалих від війни.

Представники Офісу Трестових фондів НАТО Агенції НАТО з підтримки та постачання висловили задоволення роботою Трестового фонду в Україні та запевнили у подальшій підтримці сфери медичної реабілітації українських військовослужбовців, поранених в операції об'єднаних сил.

www.msp.gov.ua

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ХОДИ

Початок . Продовження на 6 стор.

Порушення ходи - це зміни у нормальному стереотипі ходи, які часто пов'язані із захворюваннями або відхиленнями в різних частинах тіла. Порушення ходи є однією з найпоширеніших причин падінь у людей похилого віку, що становить приблизно 17% падінь. Ця стаття допоможе вам краще зрозуміти, як класифікуються порушення ходи, і як заняття з фізичним терапевтом може допомогти вам відновити ходу. Фізичні терапевти - це експерти з виявлення першопричин порушень ходи та розробки втручань, які відновлюють ходу.

Що таке порушення ходи?

Порушення ходи призводять до патологічного стереотипу ходи. Більшість змін у ході пов'язані з певними захворюваннями.

Порушення ходи можуть бути пов'язані з захворюваннями, що стосуються внутрішнього вуха; розладами нервової системи (хвороба Паркінсона); захворюваннями м'язової системи (м'язова дистрофія); та захворюваннями опорно-рухового апарату (переломи). У багатьох випадках лікування захворювання допоможе нормалізувати стереотип ходи.

Типова класифікація порушень ходи включає:

- **Анталгічна хода.** Цей тип порушення ходи часто спричинений перенесенням ваги через нижню кінцівку, яка болить. Це може бути пов'язано з артритом або травмою. Часто таку ходу люди називають «кульгавою». Люди з цим порушенням ходи роблять повільні та короткі кроки і швидко намагаються перенести свою вагу з болючої ноги, гомілко-востопного суглоба або стопи на неболючу ногу.
- **Мозочкова атаксія.** Це порушення ходи часто спостерігається у осіб, які мають захворювання мозочка (відділу головного мозку), наркотичну чи алкогольну інтоксикацію, розсіяний склероз або перенесли інсульт. Така особа ходитиме із широкою площею опори (ноги широко розставлені) і демонструватиме непослідовні та нестабільні кроки.

- **Паркінсонічна хода.** Цей тип порушення ходи часто пов'язаний із хворобою Паркінсона і характеризується короткими, шаркаючими кроками.
- **Хода з високим підніманням колінна та стегна.** Це порушення виникає у людей з "опадаючою стопою" (неможливістю підняти стопу догори), яка може бути пов'язана із поперековою радикулопатією та нейропатією чи іншими захворюваннями. При ході з таким порушенням чути "шляпання" стопи, тому людина більше згинатиме ногу (підніматиме вище) в коліні та стегні, щоб зробити крок.
- **Вестибулярна атаксія.** Це порушення ходи часто пов'язане із запамороченням, хворобою Меньєра (порушення вестибулярної функції) та іншими хворобами внутрішнього вуха (напр., лабіринт). Це змушує людей ходити нестійко, часто падаючи на один бік.
- **Хода з нахилами тулуба в сторони, «качина хода».** Це порушення часто виникає внаслідок м'язової дистрофії та міопатії і змушує людей ходити погойдуються з боку в бік.

Примітка: це лише деякі з багатьох можливих порушень ходи. Якщо ви підозрюєте, що ходите по-іншому, зверніться до фізичного терапевта для обстеження ходи.

Продовження на 6 стор.

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я**ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ХОДИ
(ПРОДОВЖЕННЯ)**

Продовження. Початок на 5 стор.

Як діагностуються порушення ходи?

Існує багато різних стратегій та інструментів, які можуть допомогти фізичному терапевту діагностувати порушення ходи. Хоча інші фахівці у сфері охорони здоров'я отримують знання для проведення скринінгу на предмет можливих захворювань, пов'язаних з порушенням ходи, фізичний терапевт є експертом у діагностиці порушення ходи.

Фізичний терапевт може запитувати у вас:

- Коли ви помітили, що ходите інакше?
- Проблема покращується чи погіршується?
- Чи це призвело до падіння чи будь-яких додаткових проблем?
- Чи відчуваєте ви біль під час ходи?
- Чи відбувалися у вас якісь різкі зміни, включаючи зміни в ліках?

Фізичний терапевт також проведе певні тести, щоб дізнатись більше про ваш стан.

Ваше обстеження може включати:

- **Спостереження.** Фізичний терапевт попросить вас ходити з місця у місце, у цей час він спостерігатиме за будь-якими відхиленнями у вашій ході.
- **Вимірювання швидкості ходи.** Фізичний терапевт визначить швидкість вашої ходи. Дослідження показали, що такі ускладнення, як падіння, пов'язані з тим, як швидко ви ходите.
- **Тести на рівновагу.** Фізичний терапевт може також оцінити вашу рівновагу, щоб визначити ризик падіння.
- **Вимірювання сили та амплітуди руху.** Ці тести можуть допомогти визначити, чи обумовлені порушення ходи із обмеженням опорно-рухового апарату. Фізичний терапевт може використовувати інструменти, такі як гоніометр для вимірювання амплітуди руху або динамометр для вимірювання сили.
- **Скринінг рефлексів та чутливості.** Ці вимірювання допоможуть фізичному терапевту визначити, чи спостерігаються неврологічні захворювання.

Продовження на 7 стор.

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ХОДИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Закінчення. Початок на 5 стор.

Як може допомогти фізичний терапевт?

Фізичні терапевти відіграють важливу роль у допомозі людям покращити свою ходу. Фізичний терапевт спільно з вами розробить план втручання, який допоможе задовольнити ваші конкретні потреби та цілі. Розробить індивідуальну програму для лікування вашого конкретного захворювання.

Стратегія лікування може включати:

Тренування перед ходом. Фізичний терапевт може розпочати лікування з виконання діяльності та вправ, які допоможуть зрозуміти, як поліпшити ходу, не зробивши жодного кроку. Ці вправи можуть включати прості заходи, такі як стояння та піднімання ноги у певне положення, із переходом до більш складних стратегій, таких як крок на місці та ініціювання контакту п'ятою з поверхнею.

Тренування ходи. Фізичний терапевт допоможе вам зосередитися на перенавчанні стереотипу ходи. Існують різні варіанти тренування, оскільки основне захворювання може бути вестибулярним, неврологічним або м'язовим. Фізичний терапевт розробить найбезпечніше та найкраще тренування для вашого конкретного захворювання.

Тренування рівноваги та координації. Фізичний терапевт може запропонувати вам тренування рівноваги, щоб стабілізувати ваш стереотип ходи.

Нервово-м'язове перенавчання. Фізичний терапевт може застосувати методи нервово-м'язового перенавчання для активації будь-яких неактивних м'язових груп, які можуть впливати на вашу ходу.

Лонгетування або ортезування. Якщо порушення ходи спричинено значною слабкістю або паралічем, фізичний терапевт може навчити вас користуватися адаптивним обладнанням, таким як ортез або лонгета, які допоможуть вам рухатися.

Чи можна запобігти цьому захворюванню чи стану?

Оскільки порушення ходи пов'язані з багатьма різними типами захворювань, їх не можна запобігти. Однак якщо підійти до їх вирішення та лікування на ранніх термінах, багато порушень ходи можна покращити і запобігти додатковим проблемам, таким як падіння.

Використані джерела: www.choosept.com

НА ЗАМІТКУ

ВІДНОВЛЕННЯ ХОДИ ПІСЛЯ ТРАВМИ СПИННОГО МОЗКУ

Бюлетень «Право на реабілітацію»,
випуск 4. стор. 6-7.

Завантажити

Карта доступних реабілітаційних послуг

Momentum Wheels for Humanity у співпраці з Українською Асоціацією фізичної терапії реалізують проєкт "Покращення реабілітаційних послуг в системі охорони здоров'я", який фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

У рамках проєкту створено карту доступних реабілітаційних послуг, яка підвищує обізнаність та полегшує пошук необхідних реабілітаційних послуг, включаючи послуги із забезпечення асистивними засобами, які покращують індивідуальну мобільність, особам, які їх потребують, та тим, хто зазнав впливу конфлікту.

На карті можна знайти інформацію про установи/ заклади, які надають реабілітаційні послуги з метою розвитку, збереження та відновлення максимальної рухової та функціональної спроможності людини.

Більше інформації про карту доступних реабілітаційних послуг можна дізнатися на сайті Української Асоціації фізичної терапії.

Проєкт USAID також підготував навчальний відеоролик та інструкцію, які допоможуть користуватися картою. Інформацію про це дивіться нижче.

Якщо ви маєте пропозиції чи ідеї для співпраці, будь ласка, зв'яжіться з нами: rehab_ukraine@momentum4humanity.org

ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ КАРТИ ДОСТУПНИХ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

- МЕНІ ПОТРЕБНА ДОПОМОГА!
- ЗАХОДИМО НА САЙТ УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ
- ЗАЄХАЄМО ОПУНТАВАТИ
- ПРОХОДИМО ШЛЯХ: МЕНЮ → ПРО НАС → ПРОГРАМИ → ПРОЄКТ ЗДОРОВ'Я → КАРТУВАННЯ
- ПЕРЕХОДИМО ЗА ПОСИЛАННЯМ
- ШУКАЄМО ПОТРІБНІ УСТАНОВИ

ПЕРЕХОДИТЕ НА КАРТУ ДОСТУПНИХ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ ЗА ЦЬМ ПОСИЛАННЯМ:
<https://physrehab.org.ua/uk/about-uk/project-uk/project-uk/#it-map/>
А ЛЕ - НАША КОМПАКТНА ЕЛЕКТРОННА АДРЕСА: rehab_ukraine@ucpwhwheels.org

Мета картування – поширення інформації серед населення про доступні реабілітаційні послуги.

ВІДЕО-ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ КАРТИ ДОСТУПНИХ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ ТА АУДИОДИСКРИПЦІЯ ДО НЕЇ.

Сайт Української Асоціації фізичної терапії. Єдиний представник професії «фізичний терапевт» в Україні
www.physrehab.org.ua

Partnerships PLUS

Це відео стало можливим завдяки щирої підтримці американського народу за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) через Partnerships Plus у рамках угоди про співпрацю № 7200AA18CA00032, що фінансується від 28 вересня 2018 року, і реалізується JSI Research & Training Institute, Inc. Зміст є відповідальністю UCP Wheels for Humanity і не обов'язково відображає точку зору Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) чи уряду США

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

Громадська спілка «Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна Асамблея людей з інвалідністю України»

01030, м. Київ, вул. Рейтарська, 8/5А,
к. 110
Тел: (044) 279-61-82
Факс: (044) 279-61-74
office - naiu@ukr.net www.naiu.org.ua
Naiu2019.ft@gmail.com

This publication was made possible through the generous support of the American people through the U.S. Agency for International Development under Partnerships Plus cooperative agreement number 7200AA18CA00032, funded September 28, 2018, and implemented by JSI Research & Training Institute, Inc and Momentum Wheels for Humanity. The contents are the responsibility of the National Association for People with Disabilities and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government

Ця публікація стала можливою завдяки щирої підтримці американського народу за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку через Partnerships Plus у рамках угоди про співпрацю 7200AA18CA00032, що фінансується від 28 вересня 2018 року, і реалізується JSI Research & Training Institute, Inc та Momentum Wheels for Humanity. Зміст є відповідальністю Національної Асамблеї людей з інвалідністю України і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду США.